

**GODIŠNJA NAGRAĐA HRVATSKOG MUZEJSKOG DRUŠTVA ZA REALIZIRANU MUZEJSKU PUBLIKACIJU
U 2024. GODINI
DUBROVAČKI MUZEJI
MONOGRAFIJA *STEĆCI I DRUGI KASNOSREDNJOVJEKOVNI NADGROBNI SPOMENICI NA PODRUČJU
KONAVALA***

U prosincu 2024. u izdanju Dubrovačkih muzeja izašla je publikacija autora Domagoja Perkića *Stećci i drugi kasnosrednjovjekovni nadgrobni spomenici na području Konavala*. Na preko 250 stranica teksta, i kroz 370 fotografija te 21 tablom s crtežima, autor nas vodi kroz priču o konavoskim stećcima, ali i drugim nadgrobnim spomenicima (pločama, križevima/učelcima) razvijenog i kasnog srednjeg vijeka u Konavlima. Vremenski okvir obuhvaća uglavnom razdoblje kasnoga srednjeg vijeka, od 13. do 15. stoljeća, odnosno vrijeme najintenzivnijeg razvoja kulture stećaka na ovom prostoru. Knjiga je koncipirana kroz 7 poglavlja, a pisana je izuzetno razumljivim i jednostavnim jezikom i stilom.

U uvodnim poglavljima se ukratko objašnjavaju najosnovniji pojmovi vezani za stećke, nadgrobne ploče i tzv. učelke. Možda najvažnije, pojašnjavaju se i njihove međusobne razlike u smislu načina izrade, smještaja, a donekle i funkcije, a slijedi naravno detaljan kataloški prikaz nalaza prema lokalitetima. Drugi dio knjige posvećen je analizama, ponajviše motiva tj. reljefa na stećcima, ali i analizama motiva koje susrećemo na nadgrobnim pločama te analize križeva na učelcima. Zaključna razmatranja donose zbilja sažeto i koncentrirano „znanje“ o srednjovjekovnim konavoskim nadgrobnim spomenicima kao i prijedloge za daljnja istraživanja. Iz svega nabrojanog jasno je da se radi o istinski arheološkoj knjizi, i to onoj u kojoj je prikazan način kako se pristupa ovoj ili bilo kojoj drugoj arheološkoj temi – povijest istraživanja, arheološka topografija, kataloški pregled i analize.

Na znanstveno utemeljen, sustavan i pregledan način publikacija Domagoja Perkića predstavlja iznimno vrijedan doprinos muzejskoj struci jer obrađuje jedan od najzanimljivijih i najzagonetnijih segmenata hrvatske srednjovjekovne baštine. Temelji se na višegodišnjem terenskom istraživanju, čime nudi pouzdanu dokumentaciju za 50 lokaliteta i detaljan katalog 739 nadgrobni spomenika, a među kojima prevladavaju stećci koji do sada, nažalost nisu bili na ovaj način cjelovito predstavljeni. Za muzejske djelatnike i stručnjake koji se bave zaštitom i interpretacijom kulturne baštine, ova publikacija ima višestruku vrijednost. Autor pritom ne ostaje samo na tehničkoj obradi materijala. Njegova analiza, prvi put jasno povezuje nalaze sa širim kulturnim, umjetničkim i duhovnim okvirom srednjeg vijek. Zbog toga ovakva publikacija predstavlja izvrstan primjer odgovornog i kvalitetnog muzejskog pristupa istraživanju, valorizaciji i prezentaciji srednjovjekovne materijalne kulture.